

Broedvogels van het Oosterbos in 2013

Willem van Manen

Sovon-rapport 2013/59
Projectcode-SBB: 3678

Broedvogels van het Oosterbos in 2013

Willem van Manen

Sovon-rapport 2013/59
Dit rapport is samengesteld
in opdracht van
Staatsbosbeheer
Projectcode-SBB: 3678

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2013

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Staatsbosbeheer Regio Noord
Projectcode-SBB: 3678

Illustratie omslag: Willem van Manen en Peter Eekelder (Heggenmus en Rietgors)

Wijze van citeren: van Manen W. 2013. Broedvogels van het Oosterbos in 2013. Sovon-rapport 2013/59.
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
2. Gebiedsbeschrijving	7
3. Werkwijze en omstandigheden in 2013	9
3.1. Veldwerk	9
3.2. Interpretatie	9
3.3. Weersomstandigheden	9
3.4. Overige omstandigheden	9
3.5. Foutenmarges	10
4. Resultaten	11
4.1. Soorten en aantallen	11
4.2. Vergelijking met voorgaande jaren	11
4.3. Soortbesprekingen	12
5. Evaluatie	15
Literatuur	16
Bijlagen	
Bijlage 1. Interpretatiecriteria	
Bijlage 2. Soortkaarten kartering 2013	
Bijlage 3. Landelijke broedvogeltrends	

Samenvatting

In het voorjaar van 2013 werd het Oosterbos (120,2 ha) in het zuidoosten van de provincie Drenthe gekarteerd op broedvogels. Er werden vijf bezoeken gebracht en een totaal van 7,8 minuten per hectare besteed aan veldwerk. Er zijn 57 vogelsoorten aangetroffen, waarvan 9 op de Rode Lijst staan van bedreigde en kwetsbare soorten (Van Beusekom *et al.* 2005).

In 1983 werd het gebied ook gekarteerd en de veranderingen in broedvogelbevolking sindsdien zijn enorm. Veel soorten die destijds vrij algemeen waren

(Zomertortel 12 territoria, Nachtegaal 9), komen nu in het geheel niet meer voor, maar Roodborsttapuit (4) en Blauwborst (10) waren in 2013 vrij algemeen, terwijl ze ontbraken in 1983.

De bijzonderheid van het gebied op regionaal en nationaal niveau wordt benadrukt door de aanwezigheid van Watersnippen, Wintertalingen en Porseleinhoen in de hoogveencompartimenten. Daarnaast is het gebied lokaal van belang voor bosvogels als Appelvink.

Oude veenbrug over wijk die vermoedelijk is aangelegd om turf af te voeren (Willem van Manen, 7 mei 2013).

1. Inleiding

Voor de evaluatie van het beheer in natuurgebieden laat Staatsbosbeheer jaarlijks een deel van haar gebieden inventariseren. Vooruitlopend op de subsidieverstrekking door de provincie (SNL) is deze kartering qua soorten en methode al afgestemd op de subsidievoorwaarden. In het voorjaar van 2013 is het Oosterbos geïnventariseerd op broedvogels. Sovon Vogelonderzoek

Nederland voerde de inventarisatie uit als onderdeel van het consortium De Vlinderstichting, Sovon & EIS voor Staatsbosbeheer Nederland. Het veldwerk werd gedaan door Willem van Manen. Contactpersoon bij Staatsbosbeheer was Hans Boll. Voor hulp in het veld en/of bij totstandkoming van dit rapport danken wij Romke Kleefstra en Bert Versluys.

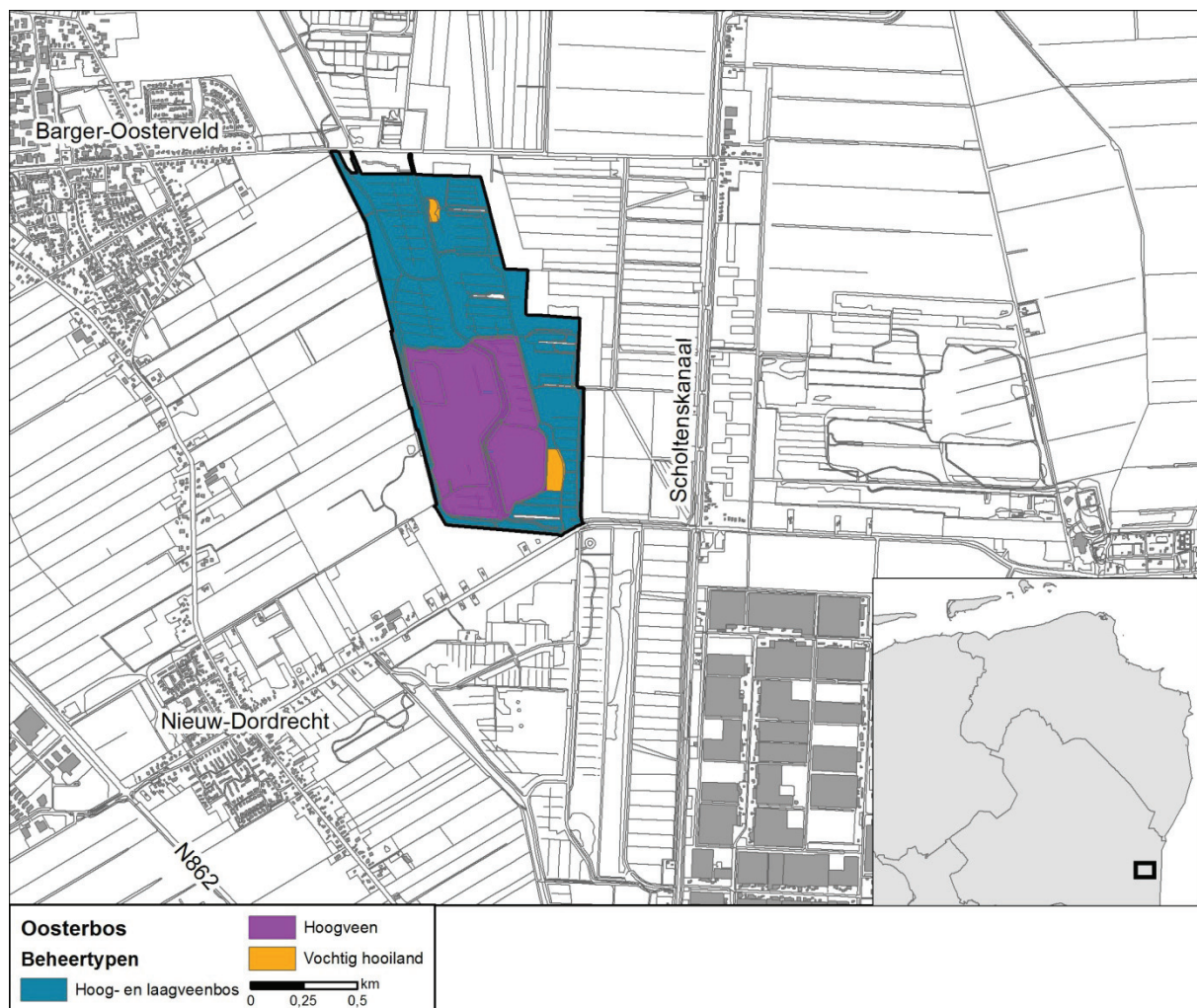
Afvoerkanaal voor turf, genomen vanaf brug (zie foto onder samenvatting)(Willem van Manen, 7 mei 2013).

2. Gebiedsbeschrijving

Het Oosterbos (120,2 ha) is een hoogveenrestant ten oosten van Emmen (Figuur 1). Rondom het Oosterbos is het veen afgegraven en is de overgebleven dalgrond in gebruik als landbouwgrond. Het gebied ligt dus aanmerkelijk hoger dan het omringende terrein. Ook binnen het gebied komen allerlei vergravingen voor, waardoor het tamelijk reliëfrijk is. Er lopen diepe ontwateringssloten door het terrein, waarvan een deel recentelijk is gedempt. De hoogveenrestanten zijn tezelfdertijd bedijkt met waterdichte wallen, zodat momenteel weer hoogveenvorming plaatsvindt. De rest van het gebied is behoorlijk droog en begroeid met eiken-berkenbos of naaldhout (fijnspar, sitkaspar, Oostenrijkse den, Pinus contorta). De meeste bospercelen zijn rond de 50 jaar oud. Een deel van de naaldhoutopstanden is in de afgelopen jaren gekapt en de overgebleven kapvlaktes zijn nog deels onbegroeid.

Tabel 1. Bodemgebruik in het onderzoeksgebied.

Beheertype	Omschrijving	Opp. (ha)
N06.03	Hoogveen	42,6883
N10.02	Vochtig hooiland	1,9915
N14.02	Hoog- en laagveenbos	74,5162
Overig		1,1
Totaal		102,2

Figuur 1. Bodemgebruik in het onderzoeksgebied en ligging (inzet).

Links recente kapvlakte met overstaande berk waarin op 7 mei een nachtzwaluw zong. Rechts andere kapvlakte met twee uitgespaarde plukjes spar vanwege de aanwezigheid van oude roofvogelnesten. In de linkse pluk deden de Haviken een nestelpoging.

Links afgeveende grond in het zuidwesten van het Oosterbos. Dit compartiment is droog en begroeid met struikhei en pijpestrootje. Rechts veenput met herstelde waterstand. De waterspiegel op deze foto ligt aanzienlijk hoger dan het maaiveld op de foto ernaast (Willem van Manen, 7 mei 2013).

Links talud ontstaan door verving, rechts berkenbos op verdroogd hoogveen met opslag van weymouthden uit het perceel ernaast (Willem van Manen, 7 mei 2013).

3. Werkwijze en omstandigheden in 2013

Bij het verzamelen van broedvogelgegevens in terreinen van Staatsbosbeheer zijn de volgende aspecten van belang:

- verspreiding en aantal territoria van de broedvogelsoorten
- aantalsontwikkeling van de broedvogelsoorten
- relatie tussen het beheer en broedvogels

3.1. Veldwerk

In grote lijnen is de uitgebreide territoriumkartering toegepast, zoals beschreven in Van Dijk & Boele (2011). Bij de kartering lag de nadruk op de soorten van de SNL-lijst, plus aanvullende soorten van BMP-B. Op verzoek van de opdrachtgever zijn daarnaast alle overige broedvogels genoteerd. Nachtrondes zijn niet uitgevoerd.

Er werden vijf integrale inventarisatieronden uitgevoerd in de periode april-juni (Tabel 2). In totaal is 15 uur en 40 minuten besteed aan veldwerk, wat neerkomt op 7,8 minuten per hectare. De meeste veldbezoeken begonnen rond zonsopgang en duurden tot het begin van de middag. De af te leggen route (te voet of fietsend) werd aangepast aan de terreingesteldheid, de tijd van de dag en de weersomstandigheden. Territoria werden voornamelijk vastgesteld aan de hand van zingende of baltsende vogels. In geval van zeldzame soorten en soorten met een grote, overlappende territoria of leefgebieden, werd geprobeerd een zo hoog mogelijke (nestindicatieve) broedcode te verzamelen en de nestplaats zo nauwkeurig mogelijk te lokaliseren. Dit om te voorkomen dat niet-broedvogels werden meegeteld en om over- of ondertelling van moeilijk karteerbare soorten te voorkomen. Tijdens de inventarisatie lag de focus op het verzamelen van uitsluitende waarnemingen, d.w.z. waarnemingen van tegelijkertijd zingende of baltsende individuen.

Tabel 2. Tijdsinvestering in 2013.

Datum	Begin	Eind
9-apr	6:45	9:30
22-apr	10:05	13:00
7-mei	4:25	8:35
24-mei	9:00	12:30
14-jun	6:10	8:30

3.2. Interpretatie

In het veld werden de waarnemingen, voorzien van broedcode, ingetekend op veldkaarten. Later werden deze gedigitaliseerd en ingevoerd in het autoclusterprogramma van Sovon. Clustering van waarnemingen tot territoria gebeurde op basis van de criteria zoals beschreven in van Dijk & Boele (2011), maar met een lichte aanpassing vanwege het geringe aantal bezoeken (5 i.p.v. 8). Exacte clustercriteria zijn terug te vinden in bijlage 1. Nestvondsten of nestindicatieve waarnemingen telden in alle gevallen mee. De stippen op de verspreidingskaarten zijn de locaties van waarnemingen met de hoogste broedcode of anders de laatste meetellende waarneming binnen de geïnterpreteerde territoria.

3.3. Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Veel territoriale activiteit neemt later op de dag ook af bij hoge temperaturen. Daarom wordt hier een korte beschrijving van het weer in het broedseizoen van 2013 gegeven aan de hand van de maandoverzichten van het KNMI. In tabel 3 zijn enkele variabelen samengevat.

Het jaar 2013 kende de koudste lente in ruim 40 jaar. Het broedseizoen startte dan ook uitzonderlijk laat. Op 13 maart kwam het op veel plaatsen in ons land nog tot strenge vorst (minimumtemperatuur tussen -10,0 en -15,0 °C). De lente diende zich pas aan rond het midden van april. Op de 14e werd in De Bilt voor het eerst na de winter de grens van 20,0 °C bereikt ('warme dag'). Ook mei was een koele maand. Met gemiddeld over het land 129 mm neerslag tegen 172 mm normaal, was de lente droog. Maart en april waren droge maanden, mei was vrij nat. De maand juni was vrij koel en behoorlijk wisselvallig (bron: KNMI).

3.4. Overige omstandigheden

De winter van 2013 was volgens de maatstaven van het KNMI vrij koud. Voor de meeste boomsoorten (zomereik, beuk en alle naaldbomen) was 2012 geen

Tabel 3. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, dagelijks aantal zonuren en duur neerslag) in de periode maart-juni, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor (langjarig gemiddelde 1981-2012).

Maand	Temperatuur		Zonuren		Duur neerslag	
	2013	Ref	2013	Ref	2013	Ref
Maart	2,5	6,2	4,0	4,1	1,7	2,0
April	8,1	9,3	6,1	5,8	1,0	1,4
Mei	11,5	13,2	5,4	6,7	2,3	1,5
Juni	15,3	15,7	5,9	6,5	1,3	1,5

mastjaar. Veld- en Bosmuizen waren vrijwel overal schaars. De lente liet lang op zich wachten en vanwege het koude en schrale weer kwam de groei van vegetatie en bladzetting bij bomen in 2013 laat op gang. Waarschijnlijk hierdoor begonnen veel standvogels en korte-afstandstrekkingers laat met eileg. Insecten bleven in de loop van het voorjaar en gedurende de zomer schaars (gemeten naar de geringe overlast door steekmuggen, weinig insectenresten op voorruiters van auto en nagenoeg ontbreken van zichtbare vraat door spanruppen in eiken).

3.5. Foutenmarges

De indruk bestaat dat het koude en droge weer op veel ochtenden een drukkende invloed had op de zangactiviteit van de broedvogels. Het is daardoor mogelijk dat van sommige soorten de aantallen zijn onderschat.

De gehanteerde bezoekfrequentie is afgestemd op het karteren van een selectie van minder algemene soorten. Doordat niet het hele onderzoeksgebied gedurende iedere ronde tussen een uur voor- en twee uur na zonsopgang werd geteld en slechts vijf in plaats van acht bezoeken zijn gebracht, zullen vooral territoria van algemene soorten met een exclusieve ochtendzangpiek (Merel, Zanglijster) zijn gemist. Ook soorten die lokaal een zeer hoge dichtheid kunnen bereiken, zullen waarschijnlijk zijn onderschat. De aantallen en verspreiding van nachtvogels is niet conform de werkelijkheid vanwege het ontbreken van gerichte nacht- en schemerbezoeken.

4. Resultaten

4.1. Soorten en aantallen

In totaal werden 637 territoria van 57 verschillende soorten broedvogels vastgesteld in het onderzoeksgebied (tabel 4). In totaal werden negen Rode Lijstsoorten (van Beusekom et al. 2005) vastgesteld.

4.2. Vergelijking met voorgaande jaren

Het gebied is in de jaren tachtig van de vorige eeuw gekarteerd door provincie Drenthe (Bijlsma & de Roder 1983). Niet alle soorten zijn destijds gekarteerd en van niet alle soorten zijn de gegevens gedigitaliseerd. In Tabel 5 zijn **alleen de soorten weergegeven waarvan informatie beschikbaar is**. De gehanteerde werkwijze was wel min of meer gelijk, maar in 2013 zijn meer bezoeken gebracht.

Tabel 4. Aantallen en dichtheden van broedvogels in het Oosterbos in 2013. De Rode lijststatus (van Beusekom et al. 2005) is opgenomen in de kolom RL (Kw=Kwetsbaar, Ge=Gevoelig).

Soort	N	N/100 ha	RL	snl	Soort	N	N/100 ha	RL	snl
Grauwe Gans	2	1,7		x	Fitis	70	58,2		
Wilde Eend	12	10,0			Braamsluiper	1	0,8		x
Wintertaling	3	2,5	KW	x	Grasmus	18	15,0		x
Fazant	1	0,8			Tuinfluit	19	15,8		
Dodaars	1	0,8		x	Zwartkop	49	40,8		
Havik	1	0,8			Sprinkhaanzanger	3	2,5		x
Sperwer	1	0,8			Bosrietzanger	3	2,5		x
Buizerd	1	0,8			Kleine Karekiet	1	0,8		
Porseleinhoen	1	0,8	KW	x	Boomkruiper	10	8,3		x
Meerkoet	2	1,7			Winterkoning	33	27,4		
Watersnip	3	2,5	BE	x	Merel	23	19,1		
Houtsnip	2	1,7			Zanglijster	8	6,7		x
Holenduif	1	0,8			Grote Lijster	2	1,7		
Houtduif	14	11,7			Grauwe Vliegenvanger	4	3,3	GE	x
Koekoek	1	0,8	KW		Roodborst	32	26,6		
Groene Specht	1	0,8	KW	x	Blauwborst	10	8,3		x
Grote Bonte Specht	9	7,5		x	Gekraagde Roodstaart	7	5,8		x
Kleine Bonte Specht	1	0,8		x	Roodborsttapuit	4	3,3		x
Wielewaal	1	0,8	KW	x	Bonte Vliegenvanger	1	0,8		
Gaai	9	7,5			Heggenmus	5	4,2		
Zwarte Kraai	1	0,8			Boompieper	21	17,5		x
Goudhaan	7	5,8			Vink	58	48,3		
Pimpelmees	17	14,1			Putter	1	0,8		x
Koolmees	37	30,8			Kneu	5	4,2	GE	x
Kuifmees	1	0,8			Goudvink	4	3,3		
Zwarte Mees	4	3,3			Appelvink	12	10,0		x
Matkop	4	3,3	GE	x	Geelgors	14	11,7		x
Staartmees	8	6,7			Rietgors	8	6,7		
Tjiftjaf	49	40,8							

Tabel 5. Aantallen broedvogelterritoria in het Oosterbos in 1983 en 2013.

Soort	1983	2013
Grauwe Gans	0	2
Wintertaling	2	3
Dodaars	0	1
Havik	0	1
Sperwer	1	1
Buizerd	0	1
Porseleinhoen	0	1
Watersnip	0	3
Houtsnip	5	2
Holenduif	2	1
Zomertortel	12	0
Koekoek	2	1
Ransuil	1	0
Groene Specht	0	1
Kleine Bonte Specht	0	1
Veldleeuwerik	1	0
Nachtegaal	9	0
Blauwborst	0	10
Paapje	1	0
Roodborsttapuit	0	4
Wielewaal	2	1
Grasmus	23	18
Sprinkhaanzanger	4	3
Bosrietzanger	1	3
Putter	0	2
Appelvink	0	12
Geelgors	6	14
Rietgors	7	8

Niet alleen zijn van veel soorten de aantallen in de afgelopen 30 jaar sterk gewijzigd, zelfs het hele soortenspectrum is veranderd. In Tabel 5 is dat waarschijnlijk enigszins gechargeerd doordat geen informatie beschikbaar is van algemene soorten. De veranderingen zijn illustratief voor wat er in tussentijd in heel Drenthe is gebeurd: verdwijning van Zomertortel, Ransuil, Veldleeuwerik en Nachtegaal en opkomst van roofvogels en bosvogels, maar ook van Blauwborst, Roodborsttapuit, Putter en Geelgors. Heel opmerkelijk is de vestiging van Watersnippen in het Oosterbos.

4.3. Soortbesprekingen

GRAUWE GANS, N=2

In het noordelijke compartiment zat een nest op een zeggepol, omringd door water en in het zuidelijke compartiment werd een paar waargenomen (dat best een nest kan hebben gehad). Tijdens latere rondes zijn geen paren met jongen gezien, mogelijk omdat het gebied te voedselarm is voor jongen om op te groeien. Grauwe Ganzen kunnen met hun nog kleine jongen meerdere km afleggen om goede voedselgebieden te bereiken.

WINTERTALING, N=3

Tijdens iedere ronde werden Wintertalingen waargenomen. Op 7 mei werd een reeds gepredeerd legsel gevonden onder een pol pijpestrootje/dophei in het grootste compartiment hoogveen. Het betrof een incompleet legsel van tenminste twee eieren in een nestkuil waar nog nauwelijks dons was toegevoegd. De afmeting van de eieren bedroeg: 45,1 x 33,7 en 45,6 x 33,2.

Gepredeerd legsel van wintertaling in hoogveenvegetatie (Willem van Manen, 7 mei 2013).

HAVIK, N=1

Bij een nest in een sitka in een klein plukje bomen, gespaard op een kapvlakte, werden diverse malen roepende Haviken waargenomen. Het nest werd opgebouwd en er hing dons in de rand. Het is onduidelijk of er eieren zijn gelegd, maar met zekerheid zijn geen jongen uitgevlogen.

SPERWER, N=1

In een groot en dicht perceel fijnspar werd tot tweemaal toe een roepend vrouwtje waargenomen. Er waren oude nesten uit voorgaande jaren aanwezig, maar een nieuw nest is niet gevonden. Gezien de afwezigheid van plukresten of andere sporen in juni, is het onwaarschijnlijk dat er een nest met jongen heeft gezeten.

BUIZERD, N=1

Hoewel meerder paren Buizerds het gebied bezochten, broedde er naar alle waarschijnlijkheid maar één paar. Dat paar bouwde een nest in een berk, direct boven een wandelpaadje. Op de laatste bezoeker, 14 juni, lag er veel poep onder het nest als teken dat er een of meerdere grote jongen in zaten.

PORSELEINHOEN, N=1

Op 7 mei vloog in het westelijk veencompartiment een ral onder mijn voeten vandaan, die me nog het meest aan een Porseleinhoen deed denken. Op 24 mei zat midden overdag een exemplaar te roepen in het zuidoostelijke compartiment. De vogel was van verre hoorbaar en riep met tussenpozen vanuit een stuk hoogveen met zeggenbegroeiing.

WATERSNIP, N=3

Territoria zijn gebaseerd op kloktikkende en staartvibrerende exemplaren. Dergelijke waarnemingen werden tijdens iedere ronde gedaan.

HOUTSNIP, N=2

In de ochtendschemer van 7 mei werden twee baltende mannetjes opgemerkt.

KOEKOEK, N=1

Het vaakst werden Koekoeken waargenomen in het zuidoosten van het gebied. Het is onduidelijk op welke waardvogels Koekoeken het in een dergelijk gebied hebben voorzien.

NACHTZWALUW, N=0

Een ratelend mannetje werd op 7 mei waargenomen in een vrijstaande berk op een kapvlakte langs de westrand van het gebied. De waarneming viel niet binnen de vastgestelde datumgrenzen, en is derhalve niet als territorium gehonoreerd.

GROENE SPECHT, N=1

Het territorium is gebaseerd op een eenmalige waarneming van een roepende vogel op 7 mei. Vermoedelijk is buiten de gebiedsgrenzen gebroed.

WIELEWAAL, N=1

Op 14 juni werd een zingende vogel gehoord in het centrum van het gebied in een randje zomereik, gemengd met berk..

ZWARTE KRAAI, N=1

Bijna iedere ronde was wel een horde niet-broedende kraaien aanwezig aan de westrand van het gebied. Het territorium is gebaseerd op een nest in deze rand.

MATKOP, N=4

Matkoppen werden verspreid waargenomen over de beboste delen van het gebied, zonder duidelijke voorkeur voor bepaalde opstanden.

FLUITER, N=0

De waarneming van een zingende Fluter op 7 mei kreeg geen vervolg. De waarneming viel buiten de datumgrenzen voor deze soort, zodat geen territorium is opgevoerd.

GRAUWE VLEGENVANGER, N=4

Het Oosterbos kent vele overgangen van opener naar beslotener delen en waarschijnlijk is dit aantrekkelijk voor Grauwe Vliegenvangers.

BLAUWBORST, N=10

Blauwborsten kwamen zowel voor in tamelijk zuivere hoogveenstructuren als in delen met meer pitrus.

KNEU, N=5

Deze soort werd uitsluitend waargenomen in de drogere en deels afgegraven(lager gelegen) compartimenten in het zuidwesten van het gebied. Vermoedelijk werd daar vooral gebroed in enkele takkenbossen en in stukjes goed ontwikkelde struikhei.

5. Evaluatie

Hoewel de hoogveencompartimenten in het Oosterbos niet uitgestrekt zijn, komt er toch een behoorlijk scala aan kenmerkende broedvogels voor (Wintertaling, Watersnip, Porseleinhoen, Blauwborst, Sprinkhaanzanger). Er zijn geen echte nachtbezoeken gebracht, maar een waarneming van een zingend mannetje op 7 mei, doet vermoeden dat ook de Nachtzwaluw broedvogel is van dit gebied. Met name Wintertaling en Watersnip zijn tegenwoordig

op regionaal en landelijk niveau dermate zeldzaam dat het Oosterbos als een belangrijk gebied kan worden aangemerkt.

Bosvogels zijn in de relatief jonge bossen van de hoogveenontginningen in Zuidoost-Drenthe nog vrij zeldzaam (getuige het ontbreken van Boomklevers in het onderzoeksgebied in 2013). Aanwezigheid van Kleine Bonte Specht en Appelvinken maken het gebied op lokaal niveau belangrijk voor bosvogels.

Hoogveen met dophei, pijpestrootje en berkenopslag, broedplaats voor Wintertaling, Watersnip en Blauwborst (Willem van Manen, 7 mei 2013).

Literatuur

VAN BEUSEKOM R., HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER K. & THISSEN J. (RED.) 2005. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion Uitgevers B.V., Baarn.

BIJLSMA R.G. & DE RODER F.E. 1983. Broedvogelinventarisatie oostelijk Zuidoost-Drenthe. Rapport van de planologische Dienst van Drenthe, afdeling Ecologie, Assen

VAN DIJK A.J. & BOELE A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

HUSTINGS, M.F.H., KWAK R.G.M., OPDAM P.F.M., REIJNEN M.J.S.M. (RED.) 1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging. Pudoc, Wageningen, Nederlandse Vereniging tot bescherming van vogels, Zeist. Uitgave onder verantwoordelijkheid van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer.

Bijlagen

- Bijlage 1. Interpretatiecriteria
- Bijlage 2. Soortkaarten kartering 2013
- Bijlage 3. Landelijke broedvogeltrends

Bijlage 1. Interpretatiecriteria

Grenzen waartussen waarnemingen waarschijnlijk betrekking hebben op broedvogels;

Aantal waarnemingen dat is vereist tussen de datumgrenzen;

Aantal waarnemingen dat is vereist in hele periode;

Afstand waarbinnen twee waarnemingen die niet tijdens hetzelfde bezoek zijn gedaan, worden beschouwd als van hetzelfde territorium. In geval van meer dan twee waarnemingen is voor de grootte van een territorium maximaal 1,5 maal de fusie-afstand aangehouden.

Soort	1a	1b	2	3	4	Soort	1a	1b	2	3	4
Grauwe Gans	24-2	15-4	1	1	2500	Tjiftjaf	5-4	20-7	1	1	300
Wilde Eend	27-3	10-5	1	1	1000	Fitis	10-4	30-6	1	1	300
Wintertaling	25-4	30-6	1	1	1000	Braamsluiper	25-4	30-6	1	1	300
Fazant	27-1	30-6	1	1	300	Grasmus	20-4	10-7	1	1	300
Dodaars	5-4	10-7	1	1	500	Tuinfluitter	25-4	20-7	1	1	300
Havik	27-1	15-7	1	2	1000	Zwartkop	10-4	20-7	1	1	300
Sperwer	24-2	15-7	1	2	500	Sprinkhaanzanger	25-4	20-7	1	1	300
Buizerd	27-1	15-7	1	2	1000	Bosrietzanger	5-5	20-7	1	1	300
Porseleinhoen	25-4	15-7	1	1	300	Kleine Karekiet	30-4	10-7	1	1	300
Meerkoet	15-4	10-6	1	2	500	Boomkruiper	27-1	20-6	1	1	300
Watersnip	15-4	30-6	1	1	1000	Winterkoning	27-1	20-7	1	1	300
Houtsnip	10-3	20-7	1	1	1000	Merel	24-2	15-7	1	1	300
Holenduif	24-2	31-7	1	1	500	Zanglijster	15-4	30-6	1	1	300
Houtduif	15-4	31-7	1	1	300	Grote Lijster	24-2	31-5	1	1	500
Koekoek	5-5	25-6	1	1	1000	Gr Vliegenvanger	10-5	10-8	1	1	300
Nachtzwaluw	10-5	10-8	1	1	500	Roodborst	25-4	30-6	1	1	300
Groene Specht	24-2	31-5	1	1	1000	Blauwborst	27-3	15-7	1	1	300
Grote Bonte Specht	24-2	30-6	1	1	300	Gekr Roodstaart	25-4	30-6	1	1	300
Kleine Bonte Specht	27-1	20-6	1	1	500	Paapje	10-5	20-7	1	1	300
Wielewaal	5-5	15-7	1	1	500	Roodborsttapuit	10-3	15-7	1	1	300
Gaai	27-3	10-7	1	1	500	Bonte Vliegenvanger	15-4	15-6	1	1	300
Zwarte Kraai	24-2	30-6	1	1	500	Heggenmus	5-3	10-7	1	1	300
Goudhaan	5-4	30-6	1	1	300	Boompieper	10-4	10-7	1	1	300
Pimpelmees	10-3	30-6	1	1	300	Vink	15-4	20-7	1	1	300
Koolmees	10-3	30-6	1	1	300	Putter	27-3	15-7	1	1	300
Kuifmees	24-2	15-6	1	1	300	Kneu	20-4	20-7	1	1	500
Zwarte Mees	10-3	30-6	1	1	300	Goudvink	27-3	31-7	1	1	500
Matkop	27-1	30-6	1	1	500	Appelvink	10-3	20-6	1	1	300
Staartmees	24-2	31-5	1	1	500	Geelgors	27-3	20-7	1	1	300
Fluiter	10-5	30-6	1	1	300	Rietgors	10-4	30-6	1	1	300

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Petra Verburg (petra.verburg@sovon.nl)

Bijlage 3. Landelijke broedvogeltrends

Landelijke broedvogeltrends van soorten in het Oosterbos, waarvan uit tenminste twee jaren gegevens voorhanden zijn. De trends beslaan de periode 1990-2012, het eerste jaar is gesteld op 100.

Grauwe Gans	
Wintertaling	
Dodaars	
Havik	
Sperwer	
Buizerd	
Porseleinhoen	
Watersnip	
Holenduif	
Zomertortel	
Koekoek	
Ransuil	
Groene Specht	
Kleine Bonte Specht	
Wielewaal	
Veldleeuwerik	
Grasmus	
Sprinkhaanzanger	
Bosrietzanger	
Nachtegaal	
Blauwborst	
Paapje	
Roodborsttapuit	
Putter	
Appelvink	
Geelgors	
Rietgors	

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

